

Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn

17:30 14/08/2025

Chiều 14/8, Phó Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình dự Hội thảo khoa học Quốc gia với chủ đề “Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn” do Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam; Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương; Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Thành phố Hà Nội phối hợp tổ chức.

Tạp chí Thương hiệu và Công luận trân trọng giới thiệu toàn văn phát biểu của Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình tại Hội thảo khoa học:

Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình và các đại biểu dự Hội thảo khoa học Quốc gia với chủ đề "Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn" - Ảnh: VGP/Nguyễn Hoàng

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng và Nhà nước!

Kính thưa các nhà khoa học, các vị đại biểu!

Hôm nay, trong không khí hào hùng của những ngày Tháng Tám lịch sử, tại Thủ đô Hà Nội ngàn năm văn hiến, Thành phố vì hòa bình, trái tim của cả nước, chúng ta long trọng tổ chức Hội thảo khoa học Quốc gia với chủ đề: "*Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Giá trị thời đại và sức sống trường tồn*". Đây là dịp để toàn thể chúng ta cùng nhìn lại một chặng đường oanh liệt của lịch sử dân tộc, cùng tự hào về những thành tựu rực rỡ mà toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đã đạt được và cùng hướng về tương lai tươi sáng của đất nước.

Trong những ngày thiêng liêng này, chúng ta thành kính bày tỏ lòng biết ơn vô hạn đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, các lãnh tụ của Đảng và tưởng nhớ, tri ân sâu sắc tới tất cả anh hùng, liệt sĩ, đồng bào, đồng chí đã anh dũng hi sinh trong các cuộc kháng chiến chống xâm lược, giành độc lập cho đất nước, sáng lập nên nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, để dân tộc Việt Nam được sống trong tự do, hòa bình, độc lập, thống nhất.

80 năm về trước, dân tộc ta đã làm nên Cách mạng Tháng Tám vĩ đại, một kỳ tích lịch sử. Đó là đỉnh cao của ý chí bất khuất, kết tinh sức mạnh của lòng yêu nước tích tụ qua bao thế hệ đấu tranh kiên cường chống lại ách thống trị thực dân và phong kiến. Chúng ta cùng nhau hồi tưởng lại thời điểm lịch sử 80 năm trước, dưới sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Đông Dương và tài năng xuất chúng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, hàng vạn quần chúng nhân dân đã đồng loạt xuống đường khởi nghĩa. Ngày 19/8, lực lượng cách mạng đã giành chính quyền thắng lợi tại Hà Nội. Như ngọn lửa lan tỏa khắp mọi miền, cách mạng đã diễn ra ở các địa phương trên cả nước. Đến ngày 28/8/1945, chính quyền trên toàn quốc đã về tay nhân dân. Ngày 30/8, Vua Bảo Đại thoái vị, bộ máy phong kiến và tay sai đã sụp đổ hoàn toàn. Và một trong những thời khắc vinh quang nhất trong lịch sử Việt Nam hiện đại, ngày 2 tháng 9 năm 1945, tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thay mặt Chính phủ lâm thời long trọng đọc Tuyên ngôn Độc lập khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, tuyên bố với cả thế giới: "Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thực đã thành một nước tự do và độc lập. Toàn thể dân Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mệnh và của cải để giữ vững quyền tự do và độc lập ấy".

Cách mạng Tháng Tám đã mở ra kỷ nguyên mới trong lịch sử dân tộc. Từ thân phận nô lệ, nhân dân Việt Nam đã trở thành người làm chủ đất nước, làm chủ vận mệnh của mình. Việt Nam từ một nước phong kiến, thuộc địa lạc hậu đã trở thành một quốc gia độc lập, dân chủ, tự do. Cách mạng tháng Tám thành công,

nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời chính là một trong những bước ngoặt có ý nghĩa vĩ đại nhất trong tiến trình lịch sử hàng nghìn năm của dân tộc ta.

Cách mạng Tháng Tám không chỉ có ý nghĩa to lớn đối với Việt Nam mà còn có ý nghĩa quốc tế và tầm vóc thời đại sâu sắc. Cách mạng Tháng Tám đã giáng một đòn chí mạng vào toàn bộ hệ thống thực dân cũ trên thế giới, góp phần quan trọng mở ra kỷ nguyên giải phóng dân tộc trên toàn cầu. Cách mạng Tháng Tám là tấm gương, là nguồn cổ vũ mạnh mẽ và tạo ra động lực to lớn cho phong trào giải phóng dân tộc của các nước thuộc địa ở châu Á, châu Phi và Mỹ La tinh đứng lên giành độc lập. Cách mạng Tháng Tám cũng là thắng lợi của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, của phong trào đấu tranh vì hòa bình, tiến bộ xã hội trên toàn thế giới...

Cách mạng Tháng Tám đã khẳng định sự lãnh đạo sáng suốt của Đảng Cộng sản Đông Dương - một Đảng non trẻ chỉ mới 15 tuổi nhưng đã có thể lãnh đạo cách mạng thành công, giành và giữ chính quyền toàn quốc. Điều này chứng minh sức mạnh của chân lý cách mạng và nghệ thuật lãnh đạo tài tình của những người cộng sản Việt Nam ưu tú.

Dưới ngọn cờ vẻ vang của Mặt trận Việt Minh, mọi nguồn sức mạnh từ truyền thống đến hiện đại, từ thành thị đến nông thôn, từ mọi giai tầng nhân dân đã được khơi dậy và hội tụ thành một khối đại đoàn kết vô địch. Đó là sức mạnh của toàn dân tộc, của khối đại đoàn kết các dân tộc Việt Nam và sự kết hợp giữa sức mạnh dân tộc và sức mạnh thời đại dưới sự lãnh đạo của Đảng quang vinh và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại.

Cách mạng Tháng Tám đã khẳng định chân lý bất diệt: Không có sức mạnh nào có thể chống lại được một dân tộc ngàn đời yêu nước, hưởng ứng lời kêu gọi "không có gì quý hơn độc lập, tự do", quyết đứng lên đập tan xiềng xích thực dân gần một trăm năm, xóa bỏ chế độ quân chủ hơn một nghìn năm, làm nên một cuộc cách mạng đích thực - không chỉ thay đổi bộ máy chính quyền mà còn thay đổi cả vận mệnh của một dân tộc.

Cách mạng Tháng Tám đã khẳng định những bài học lịch sử to lớn:

Thứ nhất, sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định mọi thắng lợi.

Bài học đầu tiên và quan trọng nhất chính là vai trò lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt của Đảng. Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là minh chứng hùng hồn cho sự lựa chọn đúng đắn của lịch sử. Đất nước đã chứng kiến thất bại của nhiều phong trào yêu nước trước đó, chỉ có Đảng Cộng sản Việt Nam là thành công. Bởi lẽ ngay từ những bước đi đầu tiên, Đảng có lý tưởng cao cả, đường lối đúng đắn, đại diện trung thành cho lợi ích của nhân dân, biết dựa vào sức mình là chính, tập hợp sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc, kiên trì chuẩn bị lực lượng, nhanh nhạy nắm bắt thời cơ "Nhật Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta", kết hợp tài tình giữa đấu tranh chính trị và khởi nghĩa vũ trang. Không có Đảng Cộng sản thì sẽ không có Việt Nam hôm nay. Đây chính là chân lý được thực tiễn khẳng định hùng hồn và không thể bác bỏ.

Thứ hai, chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, ngọn cờ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội là ánh sáng chỉ đường tới tương lai.

Kiên trì và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng vững chắc cho mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Từ việc giành độc lập dân tộc đến xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, từ kháng chiến giải phóng dân tộc đến công cuộc đổi mới phát triển đất nước, chúng ta luôn kiên định ngọn cờ độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Trong giai đoạn mới, việc vận dụng và phát triển sáng tạo nền tảng tư tưởng ấy vào thực tiễn xây dựng và phát triển đất nước đã tạo ra những đột phá quan trọng. Đường lối đổi mới của Đảng, các nguyên tắc xây dựng Đảng, việc bảo đảm lợi ích quốc gia-dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc luật pháp quốc tế đều xuất phát từ nền tảng tư tưởng vững chắc này. Đây chính là kim chỉ nam dẫn đường cho chúng ta vượt qua mọi khó khăn thách thức, xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày càng giàu mạnh.

Thứ ba, Nhân dân là sức mạnh vô địch của cách mạng.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là thắng lợi vĩ đại của dân tộc Việt Nam, của nhân dân Việt Nam. "Lấy dân làm gốc" là triết lý sâu sắc được Đảng ta kiên trì

suốt 80 năm qua và là bài học bất hủ cho mọi thời đại. Lợi ích và nguyện vọng của nhân dân luôn là mục tiêu cao nhất, là động lực và là thước đo cho mọi hoạt động của Đảng và Nhà nước. Thực tiễn là tiêu chuẩn của chân lý - từ Cách mạng Tháng Tám đến hôm nay, mọi chủ trương, chính sách, quyết định đều phải xuất phát từ lợi ích của nhân dân. Trong thời đại Hồ Chí Minh, bài học vì Nhân dân, lấy ý chí và lợi ích của nhân dân làm điểm xuất phát và hệ quy chiếu của mọi chủ trương, đường lối và hành động đã tạo nên những thành tựu to lớn trong xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước. Hôm nay, khi đất nước đứng trước những cơ hội và thách thức mới, chúng ta càng phải nguyện một lòng vì nước, vì dân, lắng nghe tiếng nói của nhân dân, thực hiện nguyện vọng của nhân dân.

Theo Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ Nguyễn Hòa Bình, Cách mạng Tháng Tám đã khẳng định những bài học lịch sử to lớn - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Thứ tư, chủ nghĩa yêu nước là nguồn sức mạnh tinh thần bất diệt.

Chủ nghĩa yêu nước và tinh thần dân tộc là nguồn sức mạnh vô tận, là hồn cốt của cách mạng Việt Nam đã được hun đúc qua hàng nghìn năm lịch sử. Từ tinh thần "Độc lập - Tự do - Hạnh phúc" năm 1945 đến khí thế "Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh" trong các cuộc kháng chiến, tinh thần dân tộc luôn là ngọn lửa bất diệt thôi thúc con người Việt Nam. Hôm nay, trong kỷ nguyên mới, tinh thần yêu nước vẫn dâng trào qua khát vọng xây dựng Tổ quốc giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc. Đó là tinh thần tự hào dân tộc thấm đẫm trong từng sản phẩm 'Made in Vietnam', 'Made by Vietnam' trong từng thành tựu khoa học

công nghệ, trong từng bước tiến của đất nước. Lòng yêu nước trong thời đại mới chính là tình cảm, trí tuệ, là sự đóng góp tích cực vào sự phát triển chung của dân tộc. Chủ nghĩa yêu nước và tinh thần tự tôn, tự lực, tự cường của dân tộc chính là động lực mạnh mẽ để chúng ta vượt qua mọi khó khăn, thử thách, xây dựng đất nước ngày càng hùng cường.

Thứ năm, đại đoàn kết dân tộc là nguyên nhân thành công của cách mạng Việt Nam.

Đại đoàn kết dân tộc là "mạch nguồn sức mạnh", là "sợi chỉ đỏ" xuyên suốt lịch sử cách mạng Việt Nam. Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã minh chứng chân lý bất hủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết - Thành công, thành công, đại thành công". Khi "triệu người như một, nhất tề đứng lên" dưới sự lãnh đạo của Đảng, sức mạnh đó đã lập nên kỳ tích lịch sử, giành lại độc lập tự do cho dân tộc. Sự đồng tâm hiệp lực của toàn dân, giữa các vùng miền, các giai tầng, các tôn giáo, các dân tộc anh em đã biến nguy thành an, hóa giải mọi thách thức. Ngày nay, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, tinh thần đại đoàn kết dân tộc tiếp tục là nhân tố quyết định mọi thắng lợi, từ phát triển kinh tế, ứng phó thiên tai dịch bệnh đến bảo vệ chủ quyền Tổ quốc. Mỗi thành tựu của đất nước đều là kết tinh của sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc - nguồn lực vô tận để Việt Nam vững bước trên con đường phát triển thịnh vượng.

Thứ sáu, xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh là nền tảng cho sự phát triển của đất nước.

Từ thành công của Cách mạng Tháng Tám năm 1945 khi Đảng chỉ có 5.000 đảng viên nhưng với đường lối đúng đắn, tinh thần kiên trung và ý chí quật cường, Đảng đã lãnh đạo nhân dân giành thắng lợi vẻ vang, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Lịch sử đã chứng minh, Đảng càng vững mạnh thì cách mạng càng thắng lợi, đất nước càng phát triển. Trong giai đoạn mới, việc không ngừng đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng là nhiệm vụ có ý nghĩa quyết định để Đảng trường tồn cùng dân tộc. Chỉ khi Đảng thật sự trong sạch, vững mạnh, mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh" mới trở thành hiện thực, đưa đất nước vững bước vào kỷ nguyên phát triển, kỷ nguyên giàu mạnh của dân tộc.

Tám mươi năm qua kể từ ngày độc lập là chặng đường hào hùng của dân tộc Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, nhân dân ta đã cần cù, anh dũng, đồng cam cộng khổ, đồng tâm nhất trí, vượt qua mọi gian nan thử thách để làm nên những thành tựu to lớn được thế giới ghi nhận và khâm phục.

Từ giữa thế kỷ XIX đến giữa thế kỷ XX, sau gần 100 năm đấu tranh kiên cường và gian khó, dân tộc ta đã giành được độc lập, nhân dân ta đã được tự do. 80 năm qua, từ một Việt Nam với hơn hai triệu người chết đói trong năm 1945 đã vươn mình mạnh mẽ, tạo ra những kỳ tích phát triển.

Nhìn lại lịch sử 80 năm, chúng ta có thể tự hào khẳng định đã tiếp bước và thực hiện được ước nguyện của các liệt sĩ và nhân dân đã xả thân vì nước. Cuộc đấu tranh cho hòa bình, thống nhất, độc lập, thịnh vượng đang kết thành những trái ngọt cho mọi người dân. Nhân dân Việt Nam đã thực sự làm chủ vận mệnh của mình, làm chủ vận mệnh của dân tộc.

Đảng Cộng sản Việt Nam từ khi thành lập năm 1930 với chỉ 211 đảng viên, nay đã có hơn 5,6 triệu đảng viên. Chúng ta đang hướng đến kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng, năm 2030 Việt Nam sẽ là nước phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao. Đến năm 2045, kỷ niệm 100 năm thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, chúng ta sẽ trở thành nước phát triển, thu nhập cao, hoàn thành sự nghiệp phấn đấu 100 năm. Kể từ Cách mạng Tháng Tám 1945, lịch sử đang được viết tiếp rạng rỡ. Kỷ nguyên độc lập, tự do đã được tiếp nối bằng kỷ nguyên thống nhất đất nước, hòa bình, phát triển và sẽ được tiếp tục bằng kỷ nguyên vươn mình, thịnh vượng, giàu mạnh.

Thưa các đồng chí, các quý vị đại biểu!

Được tổ chức trong không khí cả nước hướng tới Đại hội lần thứ XIV của Đảng với niềm tin, khí thế và khát vọng lớn lao, Hội thảo hôm nay không chỉ là dịp để chúng ta cùng nhìn lại mà còn là dịp để khẳng định và phát huy những giá trị trường tồn của một sự kiện lịch sử sáng chói. 80 năm hành trình độc lập – tự do – hạnh phúc của Việt Nam đã trở thành dòng chảy lịch sử vẻ vang, rất đỗi tự hào.

Với sự tham gia của đông đảo các chuyên gia, các nhà khoa học, các cán bộ hoạt động thực tiễn, tôi tin tưởng rằng Hội thảo sẽ bổ sung thêm những nhận thức mới về ý nghĩa, tầm vóc của Cách mạng Tháng Tám, cung cấp những ý kiến tư vấn, đóng góp có giá trị khoa học rút ra những bài học quý cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Con đường phía trước đầy có cả thời cơ lẫn thách thức, nhưng với tinh thần và ý chí của 80 năm qua, dân tộc ta nhất định sẽ chiến thắng mọi gian nan, tiếp tục vững bước tiến mạnh trên con đường xây dựng đất nước hoà bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi xin chúc toàn thể các đồng chí, quý vị đại biểu và các nhà khoa học dồi dào sức khỏe, hạnh phúc và thành công!

Chúc Hội thảo thành công tốt đẹp. Xin trân trọng cảm ơn!